Cymun Bendigaid ar Gân

Dygwyl Fair y Canhwyllau

28 Ionawr 2024 am 9.15am

Cadeirlan Deiniol Sant ym Mangor

Saint Deiniol's Cathedral in Bangor

Croeso i Gadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

Rydych chi'n sefyll rwan lle safodd Deiniol bron i fileniwm a hanner yn ôl.

Yma, yn y flwyddyn 525, bu iddo gynnull o'i gwmpas gymuned lawn ffydd, gobaith a chariad, gan godi o'i chwmpas ffens gyll—y **bangor** gwreiddiol—iddi'n gysgod ac yn noddfa.

Ein gweddi yw y cewch chwithau, hefyd, eich cofleidio yma gan yr un ffydd, gobaith a chariad a gyhoeddir gennym heddiw ac sy'n ein cyfareddu o hyd.

Yn Cymun hwn...

Yn y Cymun hwn byddwn yn cwrdd â Christ mewn bara a gwin, ei Gorff a'i Waed ef gyda ni.

1 Wrth inni ymgynnull, byddwn yn paratoi ein hunain i gwrdd â Christ trwy gyffesu ein pechodau – y ffyrdd yr ydym wedi galaru Duw yn ein bywydau – ac yn derbyn gollyngdod, sef sicrwydd o faddeuant Duw.

2 Yna rydyn ni'n gwrando ar ddarlleniadau o'r Beibl, gan ganfod yno arweiniad, her, cysur a newydd da gan Dduw. Ymatebwn trwy gyhoeddi ein ffydd yn y Drindod Sanctaidd a chynnig i Dduw ein gweddi dros bawb mewn angen.

3 Yn galon i'n haddoliad heddiw, byddwn yn cymryd bara a gwin, byddwn yn gofyn am fendith gweddnewidiol Duw arnynt, yn torri'r bara, ac – fel aelodau o Gorff toredig, trwsiedig Crist – byddwn yn Cymuno.

4 Daw ein haddoliad i ben wrth inni dderbyn bendith Duw, yn gynhaliaeth inni wrth ymadael.

Waeth pa mor bell yn ôl y gwnaethoch hynny ddiwethaf, mae croeso i chi Gymuno yma heddiw. Os hoffech chi Gymuno am y tro cyntaf, neu gael eich Bedyddio, siaradwch ag aelod o dîm yr Gadeirlan.

Ceir ffydd, gobaith a chariad yma i bawb.

Addoli gyda ni heddiw

Mae'r llyfryn hwn yn cynnwys popeth a ddywedir ac a genir yn ystod ein haddoliad heddiw. Fe'ch gwahoddir i fynd â'r llyfryn adref gyda chi, i fyfyrio yn eich amser eich hun ar y geiriau sanctaidd sydd ynddo. Fodd bynnag, nid darllen neu arsylwi ydi addoli – ond gweithgaredd, a ninnau'n cymryd rhan, ochr yn ochr â'r rhai sy'n cynnull gyda ni ac, y tu hwnt i hynny, ochr yn ochr â llu'r nef i gyd. Dyrchefwch, felly, eich llygaid; sylwch ar liw, golau, sain, symudiad a harddwch; codwch eich llais; cyfranogwch yn yr hyn a fydd yn eich gweddnewid, o roi iddo'r cyfle.

Yn ystod ein haddoliad, rydyn ni'n dweud ac yn canu gyda'n gilydd y testun **mewn teip trwm**. Darperir cyfieithiadau o ieithoedd tramor. Mae croeso ichi wneud arwydd o'r Groes pan fydd y geiriau wedi'u marcio ag ✠. Cynigir cyfarwyddiadau eraill (rhuddellau) **mewn teip coch**; os ydych chi'n ei chael hi'n fwy cyfforddus, eisteddwch yn hytrach na sefyll neu benlinio.

Hygyrchedd

Mae dolen glyw ar waith – gosodwch gymhorthion clyw i'r lleoliad T.

Mae copïau print bras o'r llyfryn hwn ar gael gan y stiwardiaid.

Os oes angen waffer heb glwten arnoch (yn cydymffurfio â'r gofyniad canonaidd am 20 rhan o glwten fesul miliwn), rhowch wybod i stiward.

Mae tai bach ym mhen dwyreiniol y Gadeirlan, trwy'r drws i'r chwith o'r sgrin y Cwîr.

Os bydd angen i ni adael y Gadeirlan mewn argyfwng, arhoswch ar eich heistedd a dilynwch gyfarwyddiadau'r stiwardiaid.

Plant a theuluoedd ifanc

Mae's gweithgareddau a chrefftau arferol dan ofal staff yng Nghapel Mair yn cymryd hoe dros Sul olaf ym mis Rhagfyr a dau Sul cyntaf mis Ionawr. Mae bagiau gweithgaredd i blant ifanc ar gael gan y Stiwardiaid; ac mae croeso mawr i blant ifanc, yng nghwmni rhiant neu warcheidwad, ddefnyddio Capel Man fel man ymneilltuo yn ystod y Cymun Bendigaid ar Gân.

O'r Ddarllenfa a Buchedd Bangor

Pob wythnos, anfonir ebost **O'r Ddarllenfa** at danysgrifwyr gyda hysbysiadau ynghyd â delweddau wythnosol o fywyd y Gadeirlan a'r Ardal Weinidogaeth. Os nad ydych chi eisoes yn danysgrifiwr, dilynwch y cod QR, neu ewch i **cadeirlan.eglwysyngnghymru.org.uk/Darllenfa/**

Buchedd Bangor yw ein cylchgrawn rheolaidd, sy'n cynnig cymysgedd o ddefnydd ysbrydol a gwybodaeth ymarferol am ein bywyd ar y cyd. Mynnwch gopi heddiw, neu ddilynwch y cod QR i ddarllen arlein.

Buchedd Bangor

O'r Ddarllenfa
From the Lectern

Trefn y gwasanaeth

Wedi'r hysbysiadau, codwn ar ein traed ar ganiad y gloch

Cynnull

Emyn

Iesu, Geidwad bendigedig,
ffrind yr egwan a'r methedig,
tyner ydwyt a charedig;
rho dy ras yn nerth i ni.

Iesu, buost gynt yn faban
yn y llety tlawd, anniddan;
Brenin nef a daear weithian,
dirion Arglwydd, ydwyt ti.

Iesu, drosom buost farw
ar y croesbren creulon, garw:
dirfawr werth yr aberth hwnnw
egyr byrth y nef i ni.

Iesu, gwyddost ein meddyliau,
ein llawenydd a'n gofidiau;
rho dy ras i'n tywys ninnau
i'th wirionedd sanctaidd di.

Iesu da, bydd di'n arweinydd,
hwyr a bore, inni beunydd;
ac os daw tymhestlog dywydd
rho dy ras yn nerth i ni.

Geiriau
Percy Dearmer (1867-1936)
Cyfieithiad
John Thomas Jones (1894-1875)
Cerddoriaeth | "Quem Pastores"
Carol Almaenaidd o'r 14eg ganrif

Parhawn ar ein traed tan ddiwedd y Weddi Gasgl

Cyfarchiad

✠ Yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.
Amen.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

"O Dduw, yr ydym wedi portreadu dy ffyddlondeb yng nghanol dy deml."

Cyffes

Gan gynnull i ddathlu'r Cymun Bendigaid er gogoniant i Dduw, ymbaratown gan gyffesu ein pechodau,

ni sydd yn dy goflaid, O Dduw gyda ni,
ond sy'n methu cyd-fyw â'n gilydd;

ni sy'n moli dy gariad diderfyn, O Dduw gyda ni,
ond sy'n syllu'n ddidrugaredd ar friw ac anghyfiawnder;

ni sy'n hiraethu am dy ddyfod i'n calonnau, O Dduw gyda ni,
ond yn amddifadu'n dyheu, ddaw'n llugoer at y rhodd.

Dad nefol,
yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.
Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.
Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio
ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni.
Amen.

Yr hollalluog Dduw a drugarhao wrthych,
✠ maddau ichwi a'ch rhyddhau o bechod,
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol.
Amen.

Parhawn ar ein traed

Gloria in excelsis Deo

Gogoniant yn y goruchaf i Dduw, ac ar y ddaear tangnefedd i'r rhai sydd wrth ei fodd. Moliannwn di, bendithiwn di, addolwn di, gogoneddwn di, diolchwn i ti am dy fawr ogoniant. Arglwydd Dduw, Frenin nefol, Dduw Dad Hollalluog. O Arglwydd, yr Unig Fab, Iesu Grist; O Arglwydd Dduw, Oen Duw, Fab y Tad, sy'n dwyn ymaith bechod y byd, trugarha wrthym; tydi sy'n eistedd ar ddeheulaw Duw Dad, derbyn ein gweddi. Oherwydd ti yn unig sy'n Sanctaidd; ti yn unig yw'r Arglwydd; ti yn unig, O Grist, gyda'r Ysbryd Glân, sydd Oruchaf yng ngogoniant Duw Dad. Amen.

Cerddoriaeth
Cymun Bangor, Gareth Glyn

Parhawn ar ein traed

Gweddi Gasgl

Gweddïwn.

Hollalluog a byth fywiol Dduw, megis ar y dydd hwn y cyflwynwyd dy unig-anedig Fab yn y Deml yn sylwedd ein cnawd, erfyniwn yn ostyngedig ar i'th Fawredd felly ein cyflwyno ninnau â chalonnau pur a glân; trwy'r un Iesu Grist ein Gwaredwr.
Amen.

Gair

Salmyddiaeth

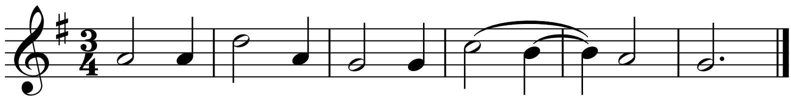

℣ Mawr yw Duw a theilwng iawn o fawl.

℟ **Mawr yw Duw a theilwng iawn o fawl.**

Mawr yw'r Sanctaidd Un a theilwng iawn o fawl yn ninas ein Duw, y mynydd sanctaidd.

Teg o uchder, llawenydd yr holl ddaear, yw Mynydd Seion, ar lechweddau'r Gogledd, dyma ddinas y Brenin Mawr.

Oddi mewn i'w cheyrydd y mae Duw iddi'n amddiffynfa.

℟ **Mawr yw Duw a theilwng iawn o fawl.**

O Dduw, yr ydym wedi portreadu dy ffyddlondeb yng nghanol dy deml.

Fel y mae dy enw, O Dduw, felly y mae dy fawl yn ymestyn hyd derfynau'r ddaear. Y mae dy ddeheulaw'n llawn o gyfiawnder;

bydded i Fynydd Seion lawenhau. Bydded i drefi Jwda orfoleddu oherwydd dy farnedigaethau.

℟ **Mawr yw Duw a theilwng iawn o fawl.**

Salm 48:1-3, 9-11
Cerddoriaeth
Simon Ogdon, ar ôl Edward Elgar (1857-1934)

Darlleniad

Darlleniad o Lyfr y Proffwyd Haggai.

Dyma’r hyn a ddywed y Sanctadd Un: “’A adawyd un yn eich plith a welodd y ty hwn yn ei ogoniant cyntaf? Sut yr ydych chwi yn ei weld yn awr? Onid megis dim yn eich golwg? Yn awr, ymgryfha, Sorobabel,’” medd y Bywiol Un, “’ac ymgryfha, Josua fab Josedec, yr archoffeiriad, ac ymgryfhewch, holl bobl y tir,’” medd y Bythol Un. “’Gweithiwch, oherwydd yr wyf fi gyda chwi,’” medd Duw’r Lluoedd, “’yn unol â’r addewid a wneuthum i chwi pan ddaethoch allan o’r Aifft. Y mae fy ysbryd yn aros yn eich plith; peidiwch ag ofni.’” Oherwydd fel hyn y dywed Duw’r Lluoedd: “Unwaith eto, ymhen ychydig, yr wyf am ysgwyd y nefoedd a’r ddaear, y môr a’r sychdir, ac ysgydwaf hefyd yr holl genhedloedd; daw trysor yr holl genhedloedd i mewn, a llanwaf y ty hwn â gogoniant,” medd Duw y Lluoedd. “Eiddof fi yr arian a’r aur,” medd Duw’r Lluoedd. “Bydd gogoniant y ty diwethaf hwn yn fwy na’r cyntaf,” medd Duw’r Lluoedd; “ac yn y lle hwn rhof heddwch,” medd Duw’r Lluoedd.

Clywch air bywyd i’n byd.
Diolch a fo i Dduw.

Haggai 2:3-9

Codwn ar ein traed, gan droi i wynebu Llyfr yr Efengylau yng Nghorff yr Eglwys

Efengyl

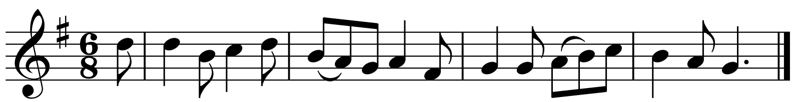

℣ Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. ℟ **Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia.** ℣ Yr wyf am ysgwyd y nefoedd a’r ddaear, y môr a’r sychdir, a llanwaf y tŷ hwn â gogoniant. ℟ **Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia.** ℣ Goleuni i fod yn ddatguddiad i’r Cenhedloedd ac yn ogoniant i’th bobl Israel. ℟ **Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia.**

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Gwrandewch yr Efengyl Sanctaidd yn ôl ✠ Sant Luc.
Gogoniant i ti, O Grist.

Bryd hynny: Pan ddaeth amser eu puredigaeth yn ôl Cyfraith Moses, cymerodd y rheini Iesu ag ef i fyny i Gaersalem i'w gyflwyno i Dduw, yn unol â'r hyn sydd wedi ei ysgrifennu yng Nghyfraith Duw: "Pob gwryw cyntafanedig, fe'i gelwir yn sanctaidd i Dduw"; ac i roi offrwm yn unol â'r hyn sydd wedi ei ddweud yng Nghyfraith Duw: "Pâr o durturod neu ddau gyw colomen." Yn awr yr oedd dyn yng Nghaersalem o'r enw Simeon; dyn cyfiawn a duwiol oedd hwn, yn disgwyl am ddiddanwch Israel; ac yr oedd yr Ysbryd Glân arno. Yr oedd wedi cael datguddiad gan yr Ysbryd Glân na welai farwolaeth cyn gweld Sanct Duw, y Meseia. Daeth i'r deml dan arweiniad yr Ysbryd; a phan ddaeth y rhieni â'r plentyn Iesu i mewn, i wneud ynglyn ag ef yn unol ag arfer y Gyfraith, cymerodd Simeon ef i'w freichiau a bendithiodd Dduw gan ddweud: "Yn awr yr wyt yn gollwng dy was yn rhydd, O Sanctaidd Un, mewn tangnefedd yn unol â'th air; oherwydd y mae fy llygaid wedi gweld dy iachawdwriaeth, a ddarperaist yng ngwydd yr holl bobloedd: goleuni i fod yn ddatguddiad i'r Cenhedloedd ac yn ogoniant i'th bobl Israel." Yr oedd ei dad a'i fam yn rhyfeddu at y pethau oedd yn cael eu dweud amdano. Yna bendithiodd Simeon hwy, a dywedodd wrth Fair ei fam, "Wele, gosodwyd hwn er cwymp a chyfodiad llawer yn Israel, ac i fod yn arwydd a wrthwynebir; a thithau, trywenir dy enaid di gan gleddyf; felly y datguddir meddyliau calonnau lawer." Yr oedd proffwydes hefyd, Anna merch Phanuel o lwyth Aser. Yr oedd hon yn oedrannus iawn, wedi byw saith mlynedd gyda'i gŵr ar ôl priodi, ac wedi parhau'n weddw nes ei bod yn awr yn bedair a phedwar ugain oed. Ni byddai byth yn ymadael â'r deml, ond yn addoli gan ymprydio a gweddïo ddydd a nos. A'r awr honno safodd hi gerllaw a moli Duw, a llefaru am y plentyn wrth bawb oedd yn disgwyl rhyddhad Caersalem.

Dyma Efengyl ein Gwaredwr.
Moliant i ti, O Grist.

Luc 2:22-38

Eisteddwn ar gychwyn y bregeth

Pregeth yn y gyfres "Canys fy llygaid a welsant"
Tomos o Acwin

Llewyrchu wna'r saint. Roedd eu buchedd yn olau'n eu dydd; yn eu hesiampl gwelwn gyfiawnder a sancteiddrwydd yn gliriach; mae eu presenoldeb yn awr, ym mynwes Dduw, yn goleuo i ni ffyrdd tragwyddoldeb. Wrth wraidd eu hysbrydoliaeth ddadlennol y mae iddynt weld fel ninnau, trwy lygaid meidrol; ac o blith bywydau tebyg iawn i'n bywydau ni y bu i'r rhain gael cip ar Oleuni Crist. Yr Adfent a'r Nadolig hwn, deuir â'r seintiau a ddathlwn yn ystod yr wythnos yn y Gadeirlan ac Eglwys y Groes i mewn yn rhan o'n haddoliad ar y Sul. Fe'n gwahoddir yn y gyfres bregethu hon i weld yr Adfent a'r Nadolig trwy eu llygaid hwn, er mwyn i ni, fel y gwnaethant hwythau, weld y Crist ymgnawdoledig yn ein mysg.

Yr Is-Ddeon

Ar derfyn y bregeth, codwn ar ein traed

Credo

Ar y cyd, gadewch inni gadarnhau ein ffydd.

Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn Nuw Dad,
a greodd bopeth sydd.

Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Fab Iesu Grist,
a brynodd ddynolryw.

Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Ysbryd Glân,
sy'n rhoi bywyd i bobl Dduw.

Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn un Duw,
✠ Dad, Mab ac Ysbryd Glân.
Amen.

Ymbiliau

Gyda'n holl galon a'n holl feddwl gweddïwn ar Dduw.

Eisteddwn neu benliniwn

Ym Methlehem y gwnaed y Gair yn gnawd. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sy'n ceisio sancteiddrwydd Crist y dyddiau hyn, ac i gynnal gweinidogaeth ein Heglwys, ein Hesgob, Dapar-Esgob Enlli a holl bob Dduw yn y fangre hon wrth gyhoeddi dirgeledd bendigaid Crist.

℣ O Dduw, yn dy drugaredd,
℟ **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, canodd yr angylion am dangnefedd ar ddaearlawr. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb fu'n dyheu am gyfiawnder a heddwch y Nadolig hwn, yn enwedig pobl ddioddefus Gaza, Israel ac Wcráin.

℣ O Dduw, yn dy drugaredd,
℟ **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, daeth Duw i'n daear yn blentyn diymadferth. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sydd mewn angen, poen neu gyfyngder y Nadolig hwn. O'n cymuned ni, gweddïwn yn arbennig dros [...] .

℣ O Dduw, yn dy drugaredd,
℟ **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem y disgynodd y nef i'r ddaear, ac y cyfodwyd y ddaear i'r nefolion. Gofynnwn i Dduw gofleidio pawb a fu farw; gan weddïo o'n cymuned ni dros [...] a fu farw'n ddiweddar; a thros [...] y cedwir eu gŵyl goffa'r dyddiau hyn.

℣ Gorffwys tragwyddol dyro iddynt, O Dduw.
℟ **A llewyrched goleuni gwastadol arnynt.**
℣ ✠ Gorffwysed hwy mewn tangnefedd.
℟ **A chyfodi mewn gogoniant.**

Y Nadolig hwn, dathlwn enedigaeth Crist ym Methlehem ers talwm. Gofynnwn i Dduw agor ein calonnau, er mwyn i Grist hefyd gael ei eni ynom heddiw. Yng nghwmni Mair Mam Duw, Deiniol, Tomos, Siarl, Blasiws, Seiriol, Cadfan a holl Saint Enlli, a hwythau'n gyfeillion i Grist, cyd-weddïwn:

℣ Dad trugarog,
℟ **Derbyn y gweddïau hyn**
er mwyn dy Fab, ein Gwaredwr Iesu Grist.
Amen.

Codwn ar ein traed, a gwneir Casgliad yn ystod yr emyn

Cymun

Emyn

Goleuni'r byd yw Crist,
Tywysog ein hachubiaeth,
y seren fore yw
a gwawr ein gwaredigaeth.
Ein gobaith ydyw ef,
perffeithydd mawr ein ffydd,
diddarfod gariad yw
sy'n troi pob nos yn ddydd.

Ein heddwch ni yw Crist,
fe greodd un ddynoliaeth,
a chwalodd drwy ei gnawd
ganolfur o elyniaeth.
Nawr drwyddo at y Tad
mae ffordd i bawb i ddod;
aelodau teulu Duw
sy'n cyd-ddyrchafu'i glod.

Ein bywyd ni yw Crist,
mae'n Arglwydd ar farwolaeth;
gollynga ni yn rhydd
o rwymau llygredigaeth.
Dyrcahfwn enw'r Oen,
rhown iddo newydd gân;
gogoniant fo i'r Tad
a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

Geiriau
George Wallace Briggs (1875-1959)
Efelychiad
Dyfnallt Morgan (1917-1994)
Cerddoriaeth | "Nun Danket"
Johann Crüger (1598-1662)

Parhawn ar ein traed tan y rhannwn y Tangnefedd

Offrwm

Deuwn i'r fangre hon â'r bara sy'n gynhaliaeth.
Fe ddaw inni'n fara'r bywyd.

Deuwn i'r fangre hon â'r gwin sy'n mwyneiddio.
Fe ddaw inni'n waed einioes y byd.

Gweddi Ewcharistaidd

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Dyrchefwch eich calonnau.
Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.
Iawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

Iawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd bob amser ac ym mhob lle, yw diolch i ti, Dad Sanctaidd, hollalluog a bythfywiol Dduw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Sy'n rhannu dy ogoniant tragwyddol ac a gyflwynwyd yn y Deml. Datguddiwyd ef gan yr Ysbryd yn ogoniant Israel fel y caiff yr holl bobl oleuni'r byd ynddo ef.

Felly, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef, cyhoeddwn ogoniant dy enw ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd, Duw gallu a nerth, nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant. Hosanna yn y goruchaf.

✠ Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn Enw'r Arglwydd. Hosanna yn y goruchaf.

Cerddoriaeth
Cymun Bangor, Gareth Glyn

Parhawn ar ein traed

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw, Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd. Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun, ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno a syrthio'n brin o'th ogoniant. Rhoddwn ddiolch i ti am anfon dy Fab i rannu ein bywyd ni; fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub, a'i atgyfodi oddi wrth y meirw fel y bo i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.

Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn, dy roddion inni, fel y bônt i ni yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr, Iesu Grist.

Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara ac, wedi rhoi diolch, fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud, Cymerwch, bwytewch; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch: gwnewch hyn er cof amdanaf. ✠

Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan, ac, wedi rhoi diolch, fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud, Yfwch o hwn bawb, oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau: gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef er cof amdanaf. ✠

Cyhoeddwn ddirgeledd y ffydd.

Bu farw Crist.
Atgyfododd Crist.
Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad, yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab. Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus, a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad, a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant, deuwn â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti. Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.

Adfer ac adfywia dy holl bobl, adnewydda ni a phawb y gweddïwn trostynt â'th ras a'th ✠ fendith nefol a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef, yn undod yr Ysbryd Glân, eiddot ti, Dad hollalluog, yw pob anrhydedd a gogoniant, yn oes oesoedd.
✠ **Amen.**

Parhawn ar ein traed

Gweddi'r Arglwydd

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddïwn yn hyderus:

Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw, deled dy deyrnas, gwneler dy ewyllys; megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd. Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol a maddau i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; eithr gwared ni rhag drwg. Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant, yn oes oesoedd. Amen.

Tangnefedd

Yn dy eni di, O Dduw, aileniir y byd;
dy gorff toredig yn gyflawn
yn adnewyddiad dy greadigaeth.

Tangnefedd y Bythol Dduw a fo gyda chwi bob amser.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd; yna penliniwn neu eisteddwn

Torri

Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: dyro inni dangnefedd.

Cerddoriaeth
Cymun Bangor, Gareth Glyn

Cymuno

✠ Iesu yw Oen Duw sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.
Waredwr, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn,
ond dywed y gair a chaf fy iacháu.

Deuwn i Gymuno, gan ddilyn cyfarwyddyd y Stiwardiaid, o'r Afrlladen Sagrafennol ac, os y dymunwn, o'r Gwerthfawr Waed

Motét

Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace: Quia viderunt oculi mei salutare tuum Quod parasti ante faciem omnium populorum: Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuae Israel.

Cyfieithiad
Yr awr hon, Arglwydd, y gollyngi dy was mewn tangnefedd yn ôl dy air. Canys fy llygaid a welodd dy iachawdwriaeth. Yr hon a baratoaist gerbron wyneb yr holl bobl. I fod yn oleuni i oleuo'r cenhedloedd; ac yn ogoniant i'th bobl Israel.

Geiriau
Nunc dimittis; Luc 2
Cerddoriaeth
Gustav Holst (1874-1934)

Ar ôl i bawb Gymuno, safwn i ganu'r emyn

Emyn

Nawr, Waredwr, nawr, fy Ngheidwad,
nawr, Sanctaidd Dduw,
gwêl fy llygaid, gwêl fy enaid
wir olau gwiw;
ymadawed gofid oesau,
ymadawed hir hiraethau,
ymadawed t'wylwch; golau
Crist nawr sydd fyw.

I Dduw Dad y bo gogoniant,
gwawr, tarddiad bod;

i Dduw'r Mab, ein peraidd foliant,
Gair, beunydd fodd;
i Dduw'r Ysbryd Glân, ein haberth
cu o fawl, ein machlud perffaith,
Drindod brydferth, gydnerth, gyfwerth
hyd oesau'n clod.

Geiriau
Nunc dimittis; Luc 2
Efelychiad mydryddol
Siôn B. E. Rhys Evans
Cerddoriaeth | "Ar Hyd y Nos"
Alaw werin Gymreig

Bendithio canhwyllau ac ymadael

Mae'n cymorth yn enw Duw.
A wnaeth nef a daear.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

✠ Bendithia, O Dduw, y canhwyllau hyn – y rhai sydd ynghyn i oleuo byrddau allor y deml gysegredig hon i'th ogoniant, a'r rhai a neilltüir ar gyfer y flwyddyn o'n blaen i'w cynnau feunydd gan weddïau pererinion; fel y cyrhaeddo golau gwan ein gobeithion a'n hiraeth y deml dragwyddol honno lle'r wyt ti'n byw ac yn teyrnasu, ac fel y cwmp ar ein llwybrau ninnau belydrau o oleuni tragwyddol dy ysblander i lawenhau ein calonnau ac i ddifa'n hofnau; trwy Iesu Grist, sydd Oleuni'r byd.
Amen.

Bydded i Grist, a gasglodd yn un bopeth daearol a nefol, trwy gymryd ein cnawd ni, eich llenwi â'i lawenydd a'i dangnefedd; a bendith Duw hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r Ysbryd Glân, a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.
Amen.

Awn ymaith mewn tangnefedd.
Yn Enw Crist. Amen.

Parhawn ar ein traed hyd nes i'r gweinidogion ymadael; yna eisteddwn neu ymadael

Hysbys

Cysegru Esgob Tyddewi

Mae'n diolch yn fawr i aelodau o deulu'r Gadeirlan a gefnogodd y trefniadau ar gyfer Cysegru Esgob Tyddewi yn y Gadeirlan ddydd Sadwrn diwethaf. O gerddoriaeth newydd wedi ei chyfansoddi gan ein Cyfarwyddwr Cerdd i flodau gogoneddus a drefnwyd gan ein trefnwyr blodau i groeso cynnes ein stiwardiaid, cyfrannodd ymdrechion cynifer o bobl, ynghyd â chefnogaeth aelodau o dîm staff yr esgobaeth, at ddefod fendithiol a dathliad hapus.

Messiah

Ar drothwy tymor dwys y Grawys, ymunwch â ni am 6.00pm nos Sul 11 Chwefror ar gyfer perfformiad defosiynol o Rannau II a III o'r *Messiah* gan George Frideric Handel.

Mae Rhan II o'r *Messiah* yn adrodd hanes Dioddefaint a marwolaeth Crist, ei Atgyfodiad a'i Ddyrchafael, a lledaeniad cyntaf yr Efengyl, gan arwain at gyhoeddiad gogoneddus o ogoniant Duw yng nghorws yr Haleliwia. Mae Rhan III'n archwiliad cyfrin mewn cân o'r addewid o dragwyddoldeb: "Mi wn fod fy Mhrynwr byw," medd y soprano ar ei gychwyn; "Teilwng yw'r Oen" yw canmoliaeth y Corws ar ei ddiwedd.

Bydd y gerddoriaeth yn cael ei chanu gan Gôr y Gadeirlan, gyda'r unawdwyr ar gyfer yr ariâu hardd wed ei dwyn o'i rengoedd; a bydd y perfformiad yn cael ei arwain gan ein Cyfarwyddwr Cerdd, Joe Cooper.

Mae tocynnau wrth y drws ac ar werth ar ddiwedd gwasanaethau'r Sul yn £12 (£5 consesiynau myfyrwyr).

Dydd Mercher y Lludw

Mae Dydd Mercher y Lludw, y diwrnod sy'n nodi dechrau'r Grawys, i'w gadw eleni ar 14 Chwefror. Dyma atgof da y dylem ni, yng Nghymru, ddathlu cariadon ar Ddiwrnod Santes Dwynwen, 25 Ionawr, gan fod i Ddydd San Ffolant berwyl gwell eleni. Ar Ddydd Mercher y Lludw offrymir y Cymun Bendigaid ar Gân ag Arddodi Lludw yn ddwyieithog yn y Gadeirlan am 12.30pm a hefyd am 6.00pm. Rhowch flaenoriaeth i'ch presenoldeb yn un o'r dathliadau hyn yn eich dyddiadur, fel y gall eich hymrwymiad i'r Garawys ddechrau'n fyfyriol, yn benydiol, yn sagrafenaidd ac yn brydferth.

Nosweithiau Mercher eraill yn ystod y Grawyd

Mae'r Grawys yn dymor wedi ei nodi nid yn unig gan ymwrthod a chan haelioni, ond hefyd gan astudrwydd mewn gweddi a myfyrdod. Cynigir gweithgareddau ar nos Fercher yn ystod y Grawys eleni fel offrwm i'n cyfoethogi'n ysbrydol. Bydd ein cwrs astudio Grawys, ar-lein ar Zoom am 6.00pm ar nosweithiau Mercher 21 Chwefror, 6 Mawrth a'r 20 Mawrth yn archwilio cysylltiadau Cristnogol-Iddewig ar adeg dyngedfennol mewn dealltwriaeth rhyng-ffydd. Bydd y sesiynau hyn yn cael eu harwain gan y sefydliad rhyng-ffydd nodedig, Cyngor Cristnogion ac Iddewon. Bydd ein cyfres o bregethau Grawys, sy'n canolbwyntio ar Gredo Nicea, yn cael ei harchwilio mewn sesiwn ar-lein arbennig ar Zoom am 6.00pm ar 28 Chwefror. Rydym wrth ein bodd mai'r Dr Robin Ward, Prifathro Tŷ San Steffan, Rhydychen, fydd yn arwain y sesiwn hon. Bydd y nos Fercher arall yn ystod Grawys, 13 Mawrth, yn cael ei chysegru i'n Cymun ar Gân misol newydd dros y Meirw, a gynhelir yn y Gangell am 5.30pm, a lle bydd gosodiad Fauré o'r Requiem yn cael ei ganu. Eto, rhowch flaenoriaeth i'ch presenoldeb yn eich dyddiaduron, er mwyn cyfoethogi'r Grawys yn ysbrydol ac yn weddigar.

Yr wythnos

Heddiw | Today

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Tomkins; Gwasanaeth Hwyrol y G leiaf | Evening Service in G minor, Purcell; When to the temple Mary went, Eccard

Dydd Llun | Monday | Tomos o Acwin | Thomas Aquinas

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Mawrth | Tuesday | Siarl | Charles

9.30am Camau Bach

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Mercher | Wednesday

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Iau | Thursday | Seiriol

12.30pm Cymun | Eucharist

2.00pm | Eglwys y Groes Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Gwener | Friday

12.30pm Cymun | Eucharist

Dydd Sadwrn | Saturday | Blasiws | Blaise

12.30pm Cymun | Eucharist

4 Chwefror | Yr Ail Sul cyn y Grawys | Secsagesima
4 Feburary | The Second Sunday before Lent | Sexagesima

8.15am Holy Eucharist

9.15am Cymun Bendigaid ar Gân

Offeren Fer, Elwyn-Edwards; Henffych well, wir gorff, Mozart; Offertoire sur les grand jeux, Couperin

11.00am Choral Holy Eucharist

Coronation Mass, Mozart; Ave verum corpus, Mozart; Postlude in C, Smart

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Leighton; Gwasanaeth Hwyrol yn C | Evening Service in C, Kelly; The Doctrine of Wisdom, Mathias; Processional, Mathias

Ein gweddi

Yn glâf Simon Smith; Andy; Claire; Rosie; Caren Lewis; Caryl Hughes; Ann Mierie; Joy Levine, priest; John Watkin Jones; Bill Lovelock

A fu farw'n diweddar John Hughes; Gill Knight; Glenn; Don; Amanda

Gŵyl goffa Carol Evans, offeiriad (28); Harold Owen (31); Sheila Dorothy Ward; Frederick Jones, offeiriad (2); Sioned Ann Jones (3)

Diogelu

Mae diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl yn hanfodol, ac rydym wedi ymrwymo i feithrin amgylchedd lle mae pawb yn gallu addoli a chymryd rhan ym mywyd Cadeirlan Deiniol Sant yn ddiogel. Os oes gennych unrhyw bryderon, codwch nhw ar unwaith gydag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cynaliadwyedd a chaniatâd

Rydym yn defnyddio papur sydd wedi ei ailgylchu 100% a'i gynhyrchu â charbon deuocsid isel.

Caiff cynifer o'n gwasanaethau'n eu ffrydio arlein, ac mae'r recordiad ar gael wedi hynny ar sianel YouTube y Gadeirlan. Efallai y bydd ffotograffydd swyddogol ar ddyletswydd. Mae eich presenoldeb yn gyfystyr â'ch caniatâd i gael eich cynnwys mewn unrhyw ffilmio, tynnu lluniau, recordio sain neu ddarlledu. Os nad ydych am i ffotograff ohonoch chi neu blentyn yn eich gofal gael ei ddefnyddio gan y Gadeirlan, siaradwch ag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cydnabyddiaethau

Atgynhyrchir deunydd yn y drefn hon o wasanaeth o dan CLL 280874. Mae'r gwasanaeth hwn yn cynnwys rhannau o'r **Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaid 2004** hawlfraint © Gwasg yr Eglwys yng Nghymru 2004 Mae'r llithoedd a'r salmyddiaeth Gymraeg yn seiliedig ar **The New Revised Standard Version of the Bible** ac **Y Beibl Cymraeg Newydd: Argraffiad Diwygiedig**. Daw cytgan y salmyddiaeth Gymraeg o Nicander, **Y Psallwyr** (1850) a'r salmyddiaeth Saesneg o **The Saint Helena Breviary** (2019).

Darlun clawr

Ar y clawr ceir llun llun dyfrlliw a phensil cyfoes o Domos o Acwin gan yr artist, Aodhagain.

Cefnogaeth

Caiff y fangre sanctaidd hon llawn ffydd, gobaith a chariad, a phopeth sy'n digwydd yma, ei chynnal gan eich haelioni chi.

1 I roi rhodd ar-lein ar eich ffôn heddiw, sganiwch y cod QR isod.

2 Defnyddiwch ein peiriant rhoi digyswllt yng nghefn Corff yr Eglwys i dapio cerdyn neu ffôn.

Trwy roi rhodd, byddwch yn ein helpu i barhau â'n gwaith hanfodol.

Eglwys Gadeiriol ac Archesgobol Deiniol Sant ym Mangor

The Cathedral & Metropolitical Church of Saint Deiniol in Bangor

Esgob ac Archesgob Cymru
Bishop & Archbishop of Wales
Y Parchedicaf | The Most Revd Andrew John

Is-Ddeon | Sub-Dean
Canon Siôn B. E. Rhys Evans
sionrhysevans@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon dros Fywyd Cynulleidfaol
Canon for Congregational Life
Canon Tracy Jones
tracyjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Caplan Prifysgol a Chymuned
University & Community Chaplain
Y Parchg | The Revd Neville Naidoo
nevillenaidoo@eglwysyngnghymru.org.uk

Is-Ganon | Minor Canon
Y Parchg | The Revd Josie Godfrey
josiegodfrey@eglwysyngnghymru.org.uk

Cyfarwyddwr Cerdd | Director of Music
Joe Cooper
joecooper@eglwysyngnghymru.org.uk

Organydd | Organist
Martin Brown
martinbrown@eglwysyngnghymru.org.uk

Ail-gantor | Succentor
Sam Jones
samjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Cydlynydd Gweinidogaeth Deulu
Family Ministry Coordinator
Yasmin de Rosa
yasminderosa@eglwysyngnghymru.org.uk

Clochydd | Sacrist
Aine Guy
aineguy@eglwysyngnghymru.org.uk

Trysorydd | Treasurer
Kelly Edwards
kellyedwards@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Secundus a Darpar Esgob Enlli
Canon Secundus & Bishop Dsignate of Bardsey
Canon David Thomas Morris
davidmorris@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Emeritws | Canon Emeritus
Canon Angela Williams

Aelodau o Goleg Offeiriadol y Gadeirlan
Members of the Cathedral's College of Priests
Y Parchg Ddr | The Revd Dr John Prysor-Jones, y Tra Pharchg Athro | the Very Revd Prof. Gordon McPhate, y Parchg | the Revd Peter Kaye

Darllenydd | Reader
Elma Taylor

Caplaniaid Anna | Anna Chaplains
Jane Coutts, Anne Eyre, Elma Taylor

Pensaer y Gadeirlan | Cathedral Architect
Simon Malam

Rhif elusen | Charity number 1158340